

РУДЕНЬ Василь Володимирович

академік НАНВО України,
академік Української Міжнародної Академії Профілактичної
Медицини Наукового товариства імені Шевченка (Україна),
академік Міжнародної Академії Науки та Вищої Освіти
(Лондон, Великобританія),
академік Нью-Йоркської Академії Наук (США),
д-р мед. наук, професор,
Львівський національний медичний університет
імені Данила Галицького, Україна
ORCID ID: 0000-0002-6971-4891

СВЯЩЕННЕ ПИСАННЯ ХРИСТИЯН ПРО ДОВГОЛІТТЯ ЛЮДИНИ В ЇЇ ЗЕМНОМУ ЖИТТІ

Очевидним на сьогодні, у будь якій країні світу, є той юридичний факт, коли кожний громадянин має конституційне право прожити здорове життя з активним довголіття¹, що відповідає змісту наявної системи міжнародних прав і свобод людини й громадянина².

Доречним у цьому відзначити і те, що вперше світське поняття, вихідні положення та практичні підходи до активного довголіття було сформульовано на міжнародному рівні ВООЗ у 2002 році, про що зазначено у резолюції «Рамкова стратегія активного довголіття ВООЗ»³.

Подальший розвиток реалізації певних стратегічних інтересів активного довголіття людини задля досягнення визначених цілей в конкретному громадянському середовищі отримала в Європейському Союзі в процесі підготовки та проведення у 2012 році «Європейського року активного довголіття та солідарності поколінь»⁴, після чого активне довголіття стало одним із ос-

1 Shevtsova, S. (2021, June 27). Konstytutsii svitu: rizni u vsomu, ale odnakovi v odnomu [Constitutions of the world: different in everything, but the same in one]. Ukrinform. Retrieved from <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3271178-konstitucii-svitu-rizni-u-vsomu-ale-odnakovi-v-odnomu.html> [in Ukrainian]; Dzhuska, A., Paliukh, A. (2019). Konstytutsiine pravo liudyny na zhyttia v Ukraini: suchasnyi pidkhid [The constitutional human right to life in Ukraine: a modern approach]. Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav, 113, 4, 48-56. Retrieved from <https://ojs.naiau.kiev.ua/index.php/scientbul/article/view/1169/1176> [in Ukrainian].

2 Rudnieva, O.M. (2010). Mizhnarodni standarty prav liudyny ta yikh rol u rozvytku pravovoi systemy Ukrainy [International human rights standards and their role in the development of the legal system of Ukraine]. (A monograph). Kharkiv National University of Internal Affairs. Kharkiv [in Ukrainian].

3 Mezhdunarodniy plan deystviy po problemam stareniya: doklad ob osuschestvlenii. Rezolyutsiya ispolnitelnogo komiteta za EB115/29 (2004, December 2). [International Plan of Action on Aging: Implementation Report. Executive Committee Resolution No. EB115/29]. Retrieved from https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/21645/B115_29-ru.pdf?sequence=1&isAllowed=y [in Russian].

4 Roania, I., Ivanova, O., Simutina, Y. (2020, October). Zvit pro otsinku polityky ta normatyvno-pravovoi bazy Ukrainy shchodo prava litnikh osib na sotsialnyi zakhyst zghidno zi statteiu 23 Yevropeiskoi sotsialnoi khartii (perehliannutoi) [Report on the evaluation of Ukraine's policy and regulatory framework for the right of older persons to social protection in accordance with Article 23 of the European Social Charter (revised)]. Rada Yevropy. Retrieved from <https://rm.coe.int/old-people-ua-soft/1680a2430d> [in Ukrainian].

новних підходів у реалізації декларації «Мадридський міжнародний план дій із проблем старіння» у регіоні Європейської економічної комісії ООН⁵. Практичним наповненням даного питання відбулося завдяки прийняттям ВООЗ програмного документу «Десятиліття здорового старіння (2021-2030 рр.)»⁶.

Згідно цих та інших світових регламентуючих документів та міжнародної практики у цьому питанні, ми вважаємо, що «...довголіття - це соціально-біологічне явище в будь-якому суспільстві планети Земля, коли людина у власному житті сягає високих вікових меж, котрі значно перевищують в країні / когорті населення середню тривалість життя, при наявності власних функціональних можливостей індивідуума, що забезпечують йому вікове самопочуття та благополучне життя».

Пристальна сутність довголіття людини у світі дозволяє переконливо відслідкувати в будь-якій державі світу стан: протистояння демографічним змінам; гуманізації суспільного життя країни як базової передумови успішної її модернізації до демократичних засад; соціально-економічного розвитку; соціально-демографічних умов життєдіяльності населення; збереження та зміцнення трудового потенціалу; публічних фінансів (зокрема, пенсійних коштів); ринку праці; послуг системи здоровохорони, освітніх, житлово-комунальних, транспортних та соціальних, а також структури взаємодії на рівні громад тощо.

З метою більшого розуміння змісту окресленого предмету дослідження в контексті теперішніх числових реалій тривалості життя людини в країнах планети Земля⁷ вважаємо за доречне поринути в глиб віків та віднайти першооснову буття самої довговічності людського існування на Землі у світлі концепції креаціоністів (*від лат. creatio – творення*)⁸ щодо створення світу, створення і еволюції людини, життя, Землі і Всесвіту⁹.

5 Madrydskiy mizhnarodnyi plan dii shchodo starinnia. Deklaratsiia Vsesvitnoi asamblei z problem starinnia (2002, April 8-12). [Madrid International Plan of Action on Aging. Declaration of the World Assembly on Aging]. Madryd, Ispaniia. Retrieved from https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/ageing_program_ch1.shtml [in Ukrainian].

6 Desyatiletie zdorovogo starenia (2021–2030 gg.). 73-ya sessii Vsemirnoy assamblei VOZ. [Decade of Healthy Aging (2021-2030). 73rd session of the WHO World Assembly]. (2020, May). Retrieved from <https://www.who.int/ru/initiatives/decade-of-healthy-ageing> [in Russian].

7 Ochikuvana tryvalist zhyttia naselennia svitu: Krainy svitu za tryvalistiu zhyttia (2020). [Life expectancy of the world's population: Countries of the world by life expectancy]. Worldometer. Retrieved from <https://www.worldometers.info/demographics/life-expectancy/#:~:text=75.6%20years%20%28life,expectancy%20at%20birth%2C%20females%29> [in Ukrainian].

8 Hermaniuk, O. (2012). Teoriia kreatsionizmu: osnovni idei ta problemy vprovadzhennia v Ukraini [Theory of creationism: main ideas and problems of implementation in Ukraine]. Tsyfrovyi arkhiv Ostrozkoï akademii. Ostroh. Retrieved from https://eprints.ua.edu.ua/1410/1/Hermaniuk_060712.pdf [in Ukrainian].

9 Barannyk, M. V., Holobutskyi, P. V. (2009). Kreatsionizm. Entsyklopediia istorii Ukrainy: u 10 t. [Creationism. Encyclopedia of the History of Ukraine: in 10 volumes]. Vol. 5: Kon - Kiu. Instytut istorii Ukrainy NAN Ukrainy. K.: Naukova dumka [in Ukrainian]; Numbers, R., Coleman, W. (2007). Creationism. Microsoft Encarta Online Encyclopedia (Archived October 22, 2009 in Wayback Machine). Retrieved from http://encarta.msn.com/text_761580511-0/Creationism.html – [in English].

Знайомство з сторінками першої книга Святого Письма¹⁰ наводить на думку, що первинний намір Бога полягав у тому, що Людина у створеному Всесвіті (Бут. 1:1-31) була безсмертною, тобто жила вічно та не помиралася, оскільки вічно жива людина і мала бути духовним виміром у питанні тривалості життя.

З огляду на це і Адам - як перша людина, був досконалим і міг насолоджуватися безконечним життям, коли б залишався слухняним Богові (Бут. 2:15-17). Але через непослух - перший гріх, Єва і Адам втратили таку можливість (Бут. 3:1-6) через що первородний гріх увійшов у світ, а люди планети Земля, успадкувавши від них гріх та смерть (Рим. 5:12), отримали власний вимір перебування на Землі.

У тій же Священній книзі Буття знаходимо інформацію, що до всесвітнього потопу (1656 рік після створення Адама і Єви)¹¹ тривалість людського життя сягала майже тисячі років (Бут. 5:5-29), що пояснюється наявною ще близькою до первісної досконалості Бога людини, ніж тих людей, котрі з'являлися на світ пізніше.

Потверджується таке твердження даними зі сторінок Старого Заповіту, де зазначено, що найстарішою людиною на Землі був і лишається один із патріархів, прабатько людства, нащадок Сифа, син Еноха та дід Ноя пророк-праведник Мафусаїл, котрий прожив 969 років (Бут. 5:21–27; Лк. 3:37), вік якого і став позначальним для довголіття людини.

Вивчаючи час перебування людини на Землі, доречним є акцентувати увагу і на тому, що «...від дітей Адама і Єви рід людський швидко множився і люди, в той час, жили довго - до 900 років і більше. Від Сифа пішли благочестиві і добрі люди – "сини Божі", а від Каїна – нечестиві і злі – "сини людські". Спочатку нащадки Сифа жили окремо від нащадків Каїна, зберігали віру в Бога і в майбутнього Спасителя. Але згодом стали брати собі за дружин дочок з потомків Каїна і стали переймати від них погані звички, розбещуватися і забувати істинного Бога. Через тривалий час нечестя між людьми дійшло до того, що з усіх людей на Землі залишився вірним Богу тільки один нащадок Сифа – праведний Ной зі своєю родиною»¹².

10 Sviate pysmo [Scripture]. Dyven Svit. Retrieved from <https://dyvensvit.org/bible/?1-2> [in Ukrainian]

11 Livingston, D. Vsemirnyi potop: 3 000 let do r. H. [The Flood: 3,000 B.C.]. Winston-Salem, USA (Archived 23 Jun 2006 in Wayback Machine). Retrieved from <http://www.scienceandapologetics.org/text/150.htm> [in Russian].

12 Archpriest Slobidskyi, S. (2005). Zakon Bozhyi: Pidruchnyk dlia simi ta shkoly [The Law of God: A Textbook for the Family and the School]. K.: Vydavnychiy vidil UPTs KP. Retrieved from https://www.truechristianity.info/ua/books/zakon_bozhyi/zakon_bozhyi_download.php [in Ukrainian].

Бачачи велике розбещення людей, милосердний Господь дав їм час на покаяння та виправлення – сто двадцять років, зазначивши при цьому: «Не перебуватиме дух мій у чоловікові назавжди, бо він також є тіло, й тому віку його буде сто двадцять років» (Бут. 6:3). А втім, у розділ 11 книги Буття читаємо також і про поодиноких людей, котрі прожили значно довше цього віку.

Встановлений, з волі Господа Бога, перехід у земному житті людини з 1000-літнього віку до 120-літнього віку доречно трактувати як нову форму тривалості життя для людей планети Земля, що у власному змісті характеризується ще більшим їх відходом від Господа Бога – безбожництвом, через обраний спосіб життя, що базувався на підсвідомості самозбереження та продовження роду¹³. Звідси виходить, що життя людини на Землі в 120-років і є первозданим Божим віком.

Подальші дані дослідження еволюції часового відліку існування людини на Землі на сторінках книги Святого Писання свідчать про той науковий момент, коли Мойсей (1393-1273 до н. е.) на горі Синай отримав від Бога дві кам'яні Скрижалі – кам'яні таблиці¹⁴, де було записано Заповіт з десятима заповідями (Вих. 20:1-17), що дозволяє найперше слушно стверджувати нам про укладання завіту-угоди поміж Богом і обраним народом/дванадцятьма племенами Ізраїля (Втор.7:7-9; Бут.12:1-3; Бут.49:28; Йн.3:16).

Достеменним у цьому є і той факт, коли якраз у п'ятій Заповіді сам Господь Бог, в черговий раз, настановляє свій люд про час тривалості життя людини на Землі: «Шануй батька твого й матір твою, як заповідав тобі Господь, Бог твій, щоб довго тобі жити й бути щасливим на землі, що її Господь, Бог твій, дає тобі» (Втор. 5:16), що доречно трактувати як обіцянку Господа Бога щодо благополучного та тривалого життя людини на Землі.

Актуальними у контексті досліджуваної теми є і роздуми Мойсей (*помер у віці 120 років - після 1000 років від потопу та будучи незвично старим для свого часу*) про стислість життя, про що зазначено на сторінках книги Псалмів: «Дні віку нашого сімдесят років, а як при силі - вісімдесят років; і більшість із них - то труд і марність, бо скоро линуць, і ми зникаєм» (Пс. 90/89:10).

13 Archpriest Slobidskyi, S. (2005). Besida pro liudynu. Zakon Bozhyi: Pidruchnyk dlia simi ta shkoly [Conversation about a person. God's Law: A Textbook for the Family and the School]. K.: Vydavnychiy viddil UPTs KP. Retrieved from https://www.truechristianity.info/ua/books/zakon_bozhyi/zakon_bozhyi_download.php [in Ukrainian].

14 Popovych, M. V. (Ed.). (2006). Dekaloh. Universalnyi slovnyk-entsyklopediia (4-te vyd.) [Decalogue. Universal dictionary-encyclopedia (4th ed.)]. Lviv: TEKA. Retrieved from <http://slovopedia.org.ua/29/53392-0.html> [in Ukrainian].

Власне, це доречно вважати як другий часовий проміжок проживання людини на Землі, що відповідає змісту у 70 років, а за доброго здоров'я людини – і 80-років.

У тій же Книзі Псалмів також знаходимо, що людям, які не мають каяття та не бояться Бога (Пс.55/54:20), відведено третій часовий період перебування в земному житті: «І ти, о Боже, зведеш у яму тління їх. Кровожерні та лукаві не доживуть до половини віку свого...» (Пс.55/54:24)

У простежуваному питанні доцільно послатися і на сторінки книги Нового Завіту, де майже 2000 років тому, Ісус Христос запитав у зібраного народу: «...хто з вас, трудившись, може додати до віку свого хоча б один лікоть?» (Лк. 12:25), на що і сам відповів: «...неможливе в людей, можливе є в Бога» (Лк. 18:27).

А через пророка Ісаю (*народився близько 765 року до Христа та загинув мученицькою смертю в 696 році до н.е.*) Бог предрік: «Бо як вік дерева, буде вік мого народу» (Іс. 65:22), тоді як книзі пророка Ісаї міститься передбачення, що «...він знищить смерть навіки. І повторює Господь з усіх облич сльози і зніме ганьбу з свого люду по всім світі, бо Господь сказав так» (Іс.25:8). Ця ж обіцянка повторюється і в останній книзі Нового Заповіту – Книзі Одкровення Йоана Богослова: «...сам Бог, ..., і витре кожен сльозу з очей їхніх; і смерті не буде більше, ні скорботи, ні плачу, ні болю не буде більше, бо все попереднє минуло» (Откр.21:4)

Аналіз отриманих даних зі сторінок Святого Письма і книги Псалмів переконливо засвідчує, що, згідно теологічної доктрина творення світу Творцем, проживання людини на Землі в 120-років важливо трактувати реальним натуральним віком людини, тоді як два останні Божі віки не є природнім даром людині в її існуванні на Землі та на пряму залежать як «...від структури будови суспільства»¹⁵, так і обраного особою власного способу життя в контексті її духовного стану.

Саме еволюція укладу буття людини на Землі від часів створення світу Богом і до сьогодення відбувається через наявність в індивідуума інстинктів самозбереження та продовження роду та складаються з безлічі підсвідомих факторів, що дозволяє їй у спілкуватися з зовнішнім світом при наявних у неї органах чуттів: зору, слуху, нюху, смаку та дотику. Наявні інстинкти у людини є взаємопов'язаними поміж собою та обумовлюються безліччю факторів, різ-

15 Shlapak Y.P. (2018). Zhyttia liudyny na zemli v konteksti rukhu materii ta zakoniv fizyky [Human life on earth in the context of the motion of matter and the laws of physics]. Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy, 28, 10, 139-153. Retrieved from <https://nv.nltu.edu.ua/index.php/journal/article/view/1772>

ними умовами та об'єктивними обставинами обраного життєвого шляху самої особистості, тоді як і самі обставини повсякденного життя створюються та змінюються внаслідок її вчинків, поведінки та діяльності¹⁶.

Важливу роль у процес поступального піднесенню людства відіграє віковий стан розуму людини, що дозволяє розвиватися науці та суспільній свідомості загалом, тоді як прогрес духовної достеменності людей відбувається незалежно від їх матеріального носія¹⁷.

Усе це разом достеменно свідчить, що людина, не розуміючи божої сутності власного часу перебування на Землі, сама творить процес особистого способу життя, де життєдіяльність організму індивідуума має реальний функціональний (*від лат. *functio* – звершення, виконання*) вплив на земну тривалість його життя. Звідси виходить, що сама людина в земному періоді життя повинна мати розуміння відповідальності за всі свої повсякденні дії та вчинки перед Господом Богом.

Виконаний ретроспективний аналіз тривалості життя людини, згідно теорії креаціонізму, переконливо підтверджує, що вічне життя подане Богом людині, з причини первородного гріха Єви і Адама, притерпіло певну еволюцію на Землі у бік його поступово скорочення Богом як серед основних біблійних персонажів з мотивів наявної віддаленості людини від первісної досконалості Бога, так і серед усіх наступних поколінь, котрі з'являвся на світ пізніше. Це переконливо свідчить, що світ більше не є ідеальним, оскільки гріх страждання і смерть бувають в цьому, колись досконалому, творінні, що має пряме відношення до обраного людиною способу життя.

Тому і на сьогодні максимальна тривалість життя людини у світі становить близько 120 років, тоді як середня тривалість життя знаходиться в межах 70-80 років - доценту так само, як і було записано в книзі Буття та 90/89 Псалмі 3400 років тому!

DOI: 10.51587/9781-7364-13371-2022-007-124-129

16 Maksymenko, S. D., Zlykova, V. L., Kuzikovo, S. B. (2015). Osobystist u rozvytku: psykholohichna teoriia i praktyka [Personality in development: psychological theory and practice]. (A monograph). Sumy: Vyd-vo SumDPU imeni A.S. Makarenka. Retrieved from <https://core.ac.uk/download/pdf/32309683.pdf> [in Ukrainian].

17 Papucha M.V. (2011). Vnutrishnii svit liudyny ta yoho stanovlennia [The inner world of man and his formation]. (A scientific monograph). Nizhyn: Vydavets Lysenko M.M. Retrieved from https://shron1.chtyvo.org.ua/Papucha_Mykola/Vnutrishnii_svit_liudyny_ta_ioho_stanolennia.pdf [in Ukrainian].